กฎกระทรวง
(พ.ศ. ๒๕๐๗)
ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียน
เตรียมทหาร
พ.ศ. ๒๕๐๗[๑]

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียนเตรียมทหาร พ.ศ. ๒๕๐๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ลักษณะ ชนิด และประเภทของเครื่องแบบนักเรียนเตรียมทหารให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

หมวด ๑
ประเภทของเครื่องแบบ

ข้อ ๒ เครื่องแบบนักเรียนเตรียมทหาร มี ๓ ประเภท คือ เครื่องแบบปกติ เครื่องแบบฝึก และเครื่องแบบพิเศษ

ข้อ ๓ เครื่องแบบปกติ ประกอบด้วย
(๑) หมวกทรงหม้อตาลสีเทา
(๒) เสื้อคอพับสีขาว
(๓) กางเกงขายาวสีกากีแกมเขียว
(๔) เข็มขัดด้ายถักสีกากีแกมเขียว
(๕) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำ

ข้อ ๔ เครื่องแบบฝึก ประกอบด้วย
(๑) หมวกแก๊ปทรงอ่อน หรือหมวกเหล็กสีกากีแกมเขียว
(๒) เสื้อคอเปิดสีกากีแกมเขียว
(๓) กางเกงขายาวสีกากีแกมเขียว
(๔) เข็มขัดด้ายถักสีกากีแกมเขียว
(๕) รองเท้าสูงครึ่งน่องหนังสีดำ

ข้อ ๕ เครื่องแบบพิเศษ ประกอบด้วย
(๑) หมวกทรงหม้อตาลสีขาว

---

[๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๑/ตอนที่ ๔๘/หน้า ๓๔๘/๒๖ พฤษภาคม ๒๕๐๗

(๒) เสื้อชั้นนอกคอแบะสีน้ำเงินดำ

(๓) กางเกงขายาวสีขาว

(๔) เข็มขัดด้ายถักสีขาว

(๕) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำ

หมวด ๒

ลักษณะและชนิดของเครื่องแบบ

ข้อ ๖ หมวก มี ๔ ชนิด คือ

(๑) หมวกเหล็กสีกากีแกมเขียว

ในบางโอกาสจะใช้แต่รองในหมวกเหล็กสีกากีแกมเขียวก็ได้

(๒) หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีกากีแกมเขียว มีตราหน้าหมวกขนาดเล็ก

(๓) หมวกทรงหม้อตาลสีเทา มีตราหน้าหมวกขนาดกลาง และมีเครื่องประกอบ คือ

(ก) กะบัง ทำด้วยหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีดำพื้นกะบังด้านล่างสีกากีแกมเขียวหรือสีดำ

(ข) สายรัดคาง กว้าง ๑ ซ.ม. ทำด้วยหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีดำ ปลายสายรัดคางมีดุมโลหะสีทองขนาดเล็ก ติดที่ริมขอบหมวกข้างละ ๑ ดุม

(ค) ผ้าพันหมวก ใช้สักหลาดสีน้ำเงินดำ กว้าง ๔ ซม.

(๔) หมวกทรงหม้อตาลสีขาว มีตราหน้าหมวกและเครื่องประกอบเช่นเดียวกับหมวกทรงหม้อตาลสีเทา

สำหรับหมวกตาม (๓) และ (๔) จะใช้ปลอกพลาสติกสีขาวชนิดใสหุ้มขณะสวมกันฝนก็ได้

ข้อ ๗ เสื้อ มี ๓ ชนิด คือ

(๑) เสื้อคอพับสีขาว ที่คอและแนวสาบอกมีดุม ๕ ดุม แขนยาวรัดข้อมือขัดดุมข้างละ ๑ ดุม ที่อกมีกระเป๋าปะข้างละ ๑ กระเป๋า ไม่มีแถบ มีปกขัดดุมข้างละ ๑ ดุม มุมกระเป๋าและมุมปากกระเป๋าเป็นรูปตัดพองาม ดุมทั้งสิ้นใช้ดุมกลมแบนขนาดเล็กทำด้วยวัตถุสีขาว เมื่อสวมเสื้อนี้ให้สอดชายเสื้ออยู่ภายในกางเกง

เสื้อแบบนี้ใช้อินทรธนูแข็ง และผูกผ้าผูกคอสีน้ำเงินดำ เงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้ดุมเม็ดที่ ๒

(๒) เสื้อคอเปิดสีกากีแกมเขียว ไม่มีสาบอก ที่คอและแนวอกมีดุม ๖ ดุม มีลิ้นปิดอกขัดดุมปิดคอได้ แขนยาวแบบทรงกระบอก ที่อกมีกระเป๋าปะข้างละ ๑ กระเป๋า ไม่มีแถบมีปกขัดดุมข้างละ ๑ ดุม มุมกระเป๋าและมุมปากกระเป๋าเป็นรูปตัดพองาม กับมีอินทรธนูอ่อนสีกากีแกมเขียวขัดดุมข้างละ ๑ ดุม ดุมทั้งสิ้นใช้ดุมกลมแบนขนาดเล็กทำด้วยวัตถุสีกากีแกมเขียว ชายเสื้อตัดตรงไม่มีเว้า เมื่อสวมเสื้อนี้ให้สอดชายเสื้ออยู่ภายในกางเกง ในบางโอกาสจะปล่อยชายเสื้อไว้นอกกางเกงก็ได้

(๓) เสื้อชั้นนอกคอแบะสีน้ำเงินดำ แบบคอป้าน ทำด้วยสักหลาดหรือเสิร์จแขนยาวแบบทรงกระบอก ปลายแขนเสื้อตรงรอยต่อรอบแขนขลิบด้วยดิ้นทองกว้าง ๐.๕ ซม. ข้างละ ๑ หรือ

๒ แถบ ห่างกัน ๐.๕ ซม. ตามชั้นปีการศึกษา ที่แนวอกมีดุมโลหะสีทองขนาดใหญ่ ๓ ดุม ที่อกมีกระเป๋าปะข้างละ ๑ กระเป๋า มีแถบตรงกึ่งกลางตามทางดิ่ง ที่ปกขัดดุมโลหะสีทองขนาดกลางข้างละ ๑ ดุม มุมกระเป๋าและมุมปกกระเป๋าเป็นรูปตัดพองาม และมีอินทรธนูอ่อนสีน้ำเงินดำขัดดุมโลหะสีทองขนาดเล็กข้างละ ๑ ดุม

เสื้อแบบนี้ให้ใช้กับเสื้อคอพับสีขาวแขนยาว ผูกผ้าผูกคอสีน้ำเงินดำเงื่อนกะลาสี

ข้อ ๘ กางเกง มี ๒ ชนิด คือ

(๑) กางเกงขายาวสีกากีแกมเขียว ไม่มีจีบ ไม่พับปลายขา ปลายขายาวปิดตาตุ่ม กว้างไม่น้อยกว่า ๒๒ ซม. และไม่เกิน ๒๕ ซม. ที่ขอบเอวมีห่วงกว้างไม่เกิน ๑ ซม. ๗ ห่วง ทำด้วยผ้าสีเดียวกับกางเกง สำหรับสอดเข็มขัด ที่แนวตะเข็บกางเกงด้านข้างมีกระเป๋าเจาะข้างละ ๑ กระเป๋า และมีกระเป๋าหลังเป็นกระเป๋าเจาะ ไม่มีปกและดุม ข้างละ ๑ กระเป๋า กางเกงแบบนี้เมื่อแต่งประกอบกับเครื่องแบบฝึก ให้สอดปลายขากางเกงอยู่ภายในรองเท้าสูงครึ่งน่อง และพับปลายขากางเกงทับขอบรองเท้าห่างจากพื้นประมาณ ๑ คืบ ในบางโอกาสจะไม่สอดปลายขากางเกงอยู่ภายในรองเท้าก็ได้

(๒) กางเกงขายาวสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงขายาวสีกากีแกมเขียว

ข้อ ๙ เข็มขัด มี ๒ ชนิด คือ

(๑) เข็มขัดด้ายถักสีกากีแกมเขียว กว้าง ๓ ซม. หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอนกว้าง ๓.๕ ซม. ยาว ๖ ซม. พื้นเกลี้ยง มีรูปจักรมีสมอสอดขัดในวงจักรด้านซ้ายขวามีรูปปีกนกกาง ดุนนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายสายหุ้มด้วยโลหะสีทองกว้าง ๑ ซม. เข็มขัดแบบนี้ใช้คาดทับขอบกางเกง

(๒) เข็มขัดด้ายถักสีขาว มีลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดด้ายถักสีกากีแกมเขียว เข็มขัดแบบนี้ใช้คาดทับขอบกางเกงเมื่อแต่งเครื่องแบบพิเศษ

ข้อ ๑๐ รองเท้า มี ๒ ชนิด คือ

(๑) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำ ชนิดผูกเชือก

(๒) รองเท้าสูงครึ่งน่องหนังสีดำ

รองเท้าทุกชนิดต้องมีส้น และไม่มีลวดลาย

ข้อ ๑๑ ถุงเท้า สีดำ

ข้อ ๑๒ ถุงมือสีขาว ให้ประกอบเครื่องแบบเมื่อมีหมายกำหนดการ

หมวด ๓

อินทรธนู

ข้อ ๑๓ อินทรธนู มี ๓ ชนิด คือ

(๑) อินทรธนูอ่อนสีกากีแกมเขียว ทำด้วยสักหลาด เสิร์จ หรือผ้า เป็นแผ่นสี่เหลี่ยม

เรียวจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ปลายหักเป็นมุมแหลม ด้านไหล่กว้าง ๔.๕ ซม. ด้านคอกว้าง ๓.๕ ซม. เย็บติดกับเสื้อเป็นรูปสี่เหลี่ยมมีเส้นทแยงมุมระยะห่างจากด้านไหล่ไปทางคอ ๕ ซม. ตอนปลายขัดดุม

(๒) อินทรธนูอ่อนสีน้ำเงินดำ ทำด้วยสักหลาดหรือเสิร์จเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมเรียวจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ปลายหักเป็นมุมแหลม ด้านไหล่กว้าง ๔.๕ ซม. เย็บติดกับเสื้อ ด้านคอกว้าง ๓.๕ ซม. ตอนปลายขัดดุมโลหะสีทองขนาดเล็ก

(๓) อินทรธนูแข็ง ทำด้วยสักหลาดหรือเสิร์จสีน้ำเงินดำเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมเรียวจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ปลายหักเป็นมุมแหลม ด้านไหล่กว้าง ๔.๕ ซม. ด้านคอกว้าง ๓.๕ ซม. ตอนปลายติดดุมโลหะสีทองขนาดเล็ก และมีแถบไหมทองกว้าง ๐.๕ ซม. พาดกลางตามยาวของอินทรธนู

หมวด ๔
เครื่องหมายโรงเรียนเตรียมทหารและ เครื่องหมายชั้นปีการศึกษา

ข้อ ๑๔ เครื่องหมายโรงเรียนเตรียมทหาร ทำด้วยโลหะสีทอง เป็นรูปดาวจักรคบเพลิงไขว้ล้อมครึ่งส่วนล่างไว้ด้วยช่อชัยพฤกษ์ ขนาดกว้าง ๒.๕ ซม. สูง ๒ ซม. ติดที่คอเสื้อทั้ง ๒ ข้าง ดังนี้

(๑) เสื้อคอพับ	ติดที่มุมปากคอพับ
(๒) เสื้อคอเปิด	ติดที่มุมคอเปิดตอนบน
(๓) เสื้อชั้นนอกคอแบะ	ติดที่มุมคอแบะตอนบน

ข้อ ๑๕ เครื่องหมายชั้นปีการศึกษา ทำด้วยโลหะสีทองเป็นตัวเลขไทยสูง ๑ ซม. ติดบนอินทรธนูทั้ง ๒ ข้างห่างจากริม อินทรธนูทางด้านไหล่ ๑ ซม. ให้ด้านบนของตัวเลขอยู่ทางด้านคอ

ข้อ ๑๖ เครื่องหมายโรงเรียนเตรียมทหารและเครื่องหมายชั้นปีการศึกษาตามข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ เมื่อแต่งเครื่องแบบฝึกจะปักด้วยไหมสีเหลืองก็ได้

หมวด ๕
เครื่องหมายพิเศษ

ข้อ ๑๗[๒] นักเรียนเตรียมทหารซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่หัวหน้าตอน หัวหน้าหมวด หัวหน้ากองร้อย หัวหน้ากองพัน และหัวหน้านักเรียนเตรียมทหาร ใช้เครื่องหมายทำด้วยโลหะ

---

[๒] ข้อ ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียนเตรียมทหาร พ.ศ. ๒๕๐๗

สีทองประดับเครื่องแบบ ดังนี้

หัวหน้าตอน	รูปจักร
หัวหน้าหมวด	รูปดาวทับจักร
หัวหน้ากองร้อย	รูปดาวทับจักรบนคบเพลิงไขว้
หัวหน้ากองพัน	รูปดาวทับจักรบนคบเพลิงไขว้มีพระมหามงกุฎครอบ
หัวหน้านักเรียนเตรียมทหาร	รูปเครื่องหมายโรงเรียนเตรียมทหาร

การประดับเครื่องหมายดังกล่าว ให้ติดที่กึ่งกลางอินทรธนูทั้ง ๒ ข้าง เมื่อใช้ประดับกับเครื่องแบบฝึกจะปักด้วยไหมสีเหลืองก็ได้

ข้อ ๑๘ นักเรียนเตรียมทหารที่ศึกษาดีเยี่ยม หรือมีความประพฤติและลักษณะทหารดีเยี่ยม ใช้เครื่องหมายโรงเรียนเตรียมทหารทำด้วยโลหะสีทอง ขนาด ๓ ใน ๔ ของเครื่องหมายจริง ติดบนกึ่งกลางแพรแถบ กว้าง ๒ ซม. ยาว ๓.๕ ซม. เครื่องหมายดังกล่าวให้ประดับที่กึ่งกลางอกเสื้อเบื้องขวาตามแนวดุมเม็ดที่ ๒ เหนือกระเป๋าเสื้อ ๕ ซม.

เครื่องหมายศึกษาดีเยี่ยม ใช้แพรแถบสีเหลือง

เครื่องหมายความประพฤติและลักษณะทหารดีเยี่ยม ใช้แพรแถบสีแดง

หมวด ๖
เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๑๙ เสื้อกันฝนสีกากีแกมเขียว หรือสีเทา ใช้สวมคลุมเครื่องแบบได้ทุกชนิด เสื้อนี้ไม่ใช้อินทรธนู และเครื่องหมายใด ๆ และห้ามใช้ขณะประจำแถวทหาร

ข้อ ๒๐ ตราหน้าหมวก ทำด้วยโลหะสีทองรูปตราแผ่นดินในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีดังนี้

ขนาดกลาง กว้าง ๔.๕ ซม. สูง ๖ ซม.

ขนาดเล็ก กว้าง ๒.๕ ซม. สูง ๓ ซม.

ข้อ ๒๑ ดุมโลหะสีทอง มีลักษณะกลมนูนเล็กน้อย มีเส้นขอบโดยรอบ ภายในเส้นขอบมีลายดุนรูปจักรมีสมอสอดขัดในวงจักร ด้านซ้ายขวามีรูปปีกนกกาง ดังนี้

ขนาดใหญ่ เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๓ ซม.

ขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ ซม.

ขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๗ ซม.

ข้อ ๒๒ เพื่อประโยชน์ในการฝึกและการปฏิบัติราชการสนาม หรือเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ จะใช้เครื่องประกอบเครื่องแบบตามความจำเป็นหรือสมควรก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๒๓ ให้กองบัญชาการทหารสูงสุดสร้างเครื่องแบบตัวอย่าง หรือเขียนรูปเครื่องแบบตัวอย่างขึ้นไว้เป็นมาตรฐาน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๗
จอมพล ถ. กิตติขจร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่ตามมาตรา ๔ แห่งร่างพระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียนเตรียมทหาร พ.ศ. ๒๕๐๗ บัญญัติว่า ลักษณะ ชนิด และประเภทของเครื่องแบบนักเรียนเตรียมทหาร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงต้องตรากฎกระทรวงเพื่อกำหนดลักษณะ ชนิด และประเภทของเครื่องแบบนักเรียนเตรียมทหารขึ้นไว้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียนเตรียมทหาร พ.ศ. ๒๕๐๗[๓]

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดอัตรากำลังในโรงเรียนเตรียมทหารของกระทรวงกลาโหมเป็นรูปกองพัน กองร้อย และหมวด เพื่อความเหมาะสมแก่การปกครองบังคับบัญชา แต่ยังมิได้กำหนดเครื่องหมายพิเศษสำหรับนักเรียนเตรียมทหารซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่หัวหน้ากองร้อยและหัวหน้ากองพันขึ้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียนเตรียมทหาร พ.ศ. ๒๕๐๗

โชติกานต์/ปรับปรุง
๒๔ เมษายน ๒๕๖๒

[๓] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๙/ตอนที่ ๑๐๒/หน้า ๑๒๕/๔ กรกฎาคม ๒๕๑๕